

ECZACILAR RANT İÇİN DEĞİL HALK SAĞLIĞI İÇİN ÇALIŞIYOR

Tüm dünya gibi biz de ülke olarak derin bir sağlık krizinin içinden geçiyoruz. COVID-19 salgınının hızla arttığı bu günlerde, hastalıkla mücadelenin ön saflarında halk sağlığı için yer alan ve sayıları 40 bine varan eczacılar da büyük bir yük altındalar. Tüm hastaların ortak noktası olan ve ilaçlarını alabilmek için gelmek zorunda oldukları eczaneler, aynı hastaneler gibi çok büyük bir risk altında. Birçok meslektaşlarımızı bu salgın hastalık nedeniyle kaybettik. Böylesi zor bir süreçte canla başla çalışan eczacıların tek sorunu salgın da değil, ne yazık ki bir karalama kampanyasının da odağı haline geldiler.

Hastalık Türkiye’de görüldüğü anda tüm ülkede hızla büyüyen bir karaborsacılık ve stokçuluk dalgası başladı. Ancak salgın henüz ülkemize gelmeden, daha Çin’de görüldüğü anda gerekli önlemlerin alınması gerekirken, ne yazık ki geç kalındı. Maskeler, koruyucu ekipmanlar, kolonya, dezenfektan gibi salgında hayati olacak malzemeler piyasada hızla tükendi ve fiyatları fırladı. Eczaneler depolardan 25 kuruşa alabildiği maskeyi, bir anda kat be kat fazla ücrete alabilmeye başladı. O da bulabilirse. İşte böyle bir ortamda, büyüyen karaborsacılık ve stokçulukla yeterli ölçüde mücadele edilememesi, suçlayacak birilerinin aranmasına neden oldu. Bu arayışın sonucunda da eczacılar hedef seçildi.

Halbuki eczacılar, mesleki yeminleri olan, rant için değil, toplum sağlığı için çalışan insanlardır. Salgın öncesi bire aldığı ürünü, salgın sonrası yüz, yüz elli kat pahalıya alan eczacılar, fahiş farklar koymadan, yine cüzi bir kâr marjıyla bu ürünleri sunmaya devam etti, ancak yaratılan haksız saldırının da kurbanı oldular. Sanki üreticisi kendisiymiş gibi suçlanan eczacılar, birileri tarafından linç edilmeye başlandı. Ne yazık ki iktidar da başlatılan bu yangına körükle gitti ve eczanelere, bu ürünlerin alış fiyatlarına dair faturalar gösterilmesine rağmen ciddi cezalar kesmeye başladı. Çünkü suçlanacak birileri lazımdı ve hemen lazımdı. En yakında da eczaneler vardı. Sağlık hizmetinin bir zincir olduğu, bu zincirin bir halkasının kopmasının tüm sağlık sistemini felç edeceği görmezden gelindi. Eczacıların salgınla ilgili karar alma süreçlerinden dışlanması da bunun bir başka göstergesi.

Maske meselesine de değinmeden bu süreç tam anlamıyla özetlenemez. Salgın başladığında iktidar vatandaşa dut pekmezi önerirken, ülkemizden yüz binlerce maske yurtdışına gitti. Maske ihracının engellenmesinde geç kalındı. Virüs Türkiye sınırlarından girdiği andan itibaren tüm ülkede derin bir maske krizinin de kapısı açılmış oldu. Maske fiyatları roket gibi fırladı. Önce Ticaret Bakanı maske satılacağını söyledi, tepkiler üzerine maske takma zorunluluğu getirildi ve maske satışı yasaklandı. Önce “PTT’ye başvurun

dağıtacağız dendi, sonra PTT'nin kapasitesinin yetmeyeceği anlaşılınca “e-devlet’e başvurun” dendi. Ancak dağıtımda sıkıntı yaşanınca, telefona kod geleceği ve maskelerin eczanelerden dağıtılacağı söylendi. Ancak kod büyük oranda kişiye gelmeyince ve maskeler eczanelere de ulaştırılmadığı için, vatandaşla eczacıyı karşı karşıya getiren bir sürecin kapısını açıldı. Vatandaş tepkisini, süreçte bir etkisi olmamasına rağmen eczacılara gösterdi.

İşte böylesi bir süreçte yalnız bırakılan eczacılar, kendilerinin ve çalışanlarının sağlıklarını koruyabilmek, sağlık hizmetini kesintisiz sürdürebilmek için kendi önlemlerini almaya çalışıyor. Ancak tabii ki yeterli gelmiyor. Süreç içinde görmezden gelinmeleri de eczacıların ve çalışanlarının sağlık riskini artırıyor. Halbuki hızla alınması gereken kararlar, atılabilecek adımlar var.

Hastaneler nasıl birer sağlık kurumu ise eczaneler de öyle. Vatandaşın mahallesindeki en yakın sağlık kurumları. Buraların da aynı hastanelerin edildiği gibi, koordineli ve düzenli olarak dezenfekte edilmesi gerekiyor. Ancak ne yazık ki bu süreç de bir koordinasyon içerisinde gerçekleşmiyor. Koruyucu ekipmanlara ulaşım da keza öyle. Birçok eczacı meslektaşım, kendisine maske soran vatandaşlara “ben de dahi yok” cevabını vermek zorunda kalıyor. Çünkü acı gerçek bu. Halbuki tüm sağlık çalışanları gibi eczacılara da koruyucu ekipmanlar hızla ve ücretsiz olarak ulaştırılmalı.

Televizyonlarda virüsün kâğıt üzerinde nasıl taşınıp bulaştığı uzmanlarca neredeyse her gün ifade ediliyor. Ancak bulaşma riskini artıran kâğıt reçete uygulaması bir türlü tümüyle sona erdirilemiyor. Halbuki e-reçete sistemine tamamiyle geçiş için bundan daha ivedi bir zaman olmamıştı.

Son olarak ve belki de en önemlisi, eczacıların sağlıklarının kontrolü ve takibidir. Çünkü eczaneler olmazsa, hastalıkla mücadelede halka ilaçlarını ulaştıracak neferler de eksilmiş oluyor. Nasıl ki pandemi alanlarında görev yapan sağlık çalışanları COVID-19 tanı testlerinden geçiriliyorsa, pozitif vakalarla doğrudan teması olan eczacıların da bu testlerden düzenli olarak geçirilmesi gerekiyor.

Eğer salgınla tam kadro bir mücadele verilecekse, eczacılar bu süreçten ayrı görülemez. Eczacıların dışlanmaya devam edildiği her gün, hastalığa karşı mücadelenin eksik yürütüldüğü gündür. Türkiye salgınla mücadelede tek kolu arkada bağlı olarak tutulmamalı. Bu krizi ancak, sağlık zincirinin tüm halkaları bir ve güçlü olursak başarıyla atlatabiliriz. Aksi halde, krizin boyu aşma tehlikesi hızla bize doğru yaklaşıyor.

Ecz. Gamze TAŐCIER

Ankara Milletvekili

CHP PM Üyesi